

Obvezni elementi predloga za razglasitev
nepremičnega kulturnega spomenika

Obrazec mora biti izpolnjen posebej za vsako enoto dediščine, ki je predlagana za razglasitev za kulturni spomenik.

Če je za predlog razglasitve izdelan elaborat razglasitve, mora biti ta obrazec njegov sestavni del.

Datum: 14.3.2013

I. VRSTA SPOMENIKA

- spomenik lokalnega pomena
 spomenik državnega pomena

II. ENOTA DEDIŠČINE

EŠD: 3576

Ime enote: Preserje nad Branikom - Cerkev sv. Katarine

III. OBSEG RAZGLASITVE

- posamezni spomenik
 spomeniško območje
 razglasitev na podlagi sporazuma
 enotno zavarovanje spomenika in narave

IV. OPIS ENOTE

Cerkev stoji na griču nad vasjo, v zaselku imenovanem sv. Katarina, in je obdana s cerkveno ogrado. Nastala je v začetku 16. stoletja, v 2. polovici 18. stoletja so jo povišali, obokali ladjo in prizidali zakristijo, med leti 1890 in 1892 pa so ladjo še podaljšali ter cerkvi prizidali zvonik na zahodu. Stari gotski portal so prenesli v novo lopo pod zvonikom ter ga na novo obdelali. Prezbiterij, ki je ohranil prvotno podobo z rombasto-zvezdastim obokom, krasijo freske iz 1. polovice 16. stoletja, ki so ikonografsko še v duhu srednjega veka, po kompoziciji in oblikovanju pa že povsem renesančne. Freske so bile v času zadnje temeljite prenove cerkve grobo preslikane, vendar pa je bila ta preslikava v letih 2005-2009 že večinoma odstranjena, freske pa delno restavrirane.

V prezbiteriju stoji oltar iz 18. stoletja s sliko »Mistična zaroka sv. Katarine«, delo Janeza Mihaela Lichtenreita. Poslikavo iz 16. stoletja je v začetku 20. stol. »obnovila« slikarka Nera Gatti. Originalna poslikava je tako skoraj v celoti grobo preslikana. Slikarka je, sodeč po upodobljenih likih dokaj zvesto sledila originalu.

V. VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Cerkev stoji na kopastem griču nad zaselkom sv. Katarina in predstavlja eno od prostorskih dominant Vipavske doline.
- Freske v prezbiteriju cerkve sv. Katarine iz 1. polovice 16. stoletja, ki so ikonografsko še v duhu srednjega veka, po kompoziciji in oblikovanju pa že povsem renesančne, predstavljajo enega redkih primerov renesančne poslikave na širšem območju Severne Primorske.

VI. VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Stavba v celoti z vsemi gabariti, tlorisi in temeljnimi značilnostmi, gradbenimi detajli in materiali.
- Notranjščina cerkve s stensko poslikavo v prezbiteriju, od opreme: oltar, trije kipi ob slavočni steni.
- Namembnost objekta.
- Neposredna okolica cerkve z nepozidano brežino. (nepozidanost parcel št: 3646, 346)

VII. OBSEG IN PODATKI O LASTNIKIH

VII.1. Spomenik

katastrska občina	parcelna številka	cela / del	številka stavbe	lastnik
Branik	*347	cela		Rimokatoliško župnijstvo Branik Branik, 5295
Branik	*351/3	Del/okrog cerkve brez jugozahodnega kraka		Rimokatoliško župnijstvo Branik Branik, 5295 Branik

VII.2. Vplivno območje

katastrska občina	parcelna številka	cela / del
Branik	4903/3	del
Branik	3646/2	cela
Branik	3646/1	cela
Branik	*351/2	cela
Branik	*351/3	del

VII.3. Utemeljitev določitve in obsega vplivnega območja

Cerkev stoji na najvišji točki zaselka sv. Katarina in kljub pozidanosti določenih okoliških parcel predstavlja jasno višinsko in prostorsko dominantno naselja in Vipavske doline, ki mora ostati neokrnjena. Zato je potrebno stavbam v okolici cerkve ohraniti obstoječe gabarite, raba

parcel (kmetijske površine) v vplivnem območju se ne sme spreminjati, novogradnje pa se ne smejo dovoliti.

VIII. PREMIČNINE, KI SO SESTAVNI DEL SPOMENIKA

- Spomenik nima premičnin, ki so njegov sestavni del.
- Inventarna knjiga premičnin, ki so sestavni del spomenika, je priloga predloga za razglasitev.
- X Z aktom o razglasitvi je potrebno opredeliti obveznost izdelave inventarne knjige premičnin, ki so sestavni del spomenika, in sicer najkasneje v roku **enega leta** od sprejetja akta o razglasitvi.

IX. OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

- celostno ohranjanje varovanih sestavin posameznega spomenika s parcelacijo, gabariti, oblikami streh
- ohranjanje sedanje namembnosti celote skladno z varovanimi vrednotami spomenika,
- vse posege v spomenik podrediti ohranjanju oblike, konstrukcij, materialov, strukture in barvne podobe,
- prepoved spreminjanja varovanih sestavin spomenika; v primeru okrnitve spomenika ali njegovega varovanega dela je treba zagotoviti povrnitev v prvotno stanje na stroške povzročitelja,
- prepoved premeščanja spomenika ali njegovih delov, razen če je premestitev nujna zaradi fizične zaščite delov spomenika,
- prepoved postavljanja ali gradnje objektov trajnega ali začasnega značaja v območju spomenika, vključno z nadzemno infrastrukturo, nosilci reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo spomenika in so skladni s kulturnovarstvenimi pogoji pristojnega zavoda,
- ohranjanje vedut na spomenik in iz spomenika na okolico,
- zagotavljanje dostopa javnosti v obsegu, ki ne ogroža varovanja spomenika, namembnosti in pravic lastnika,
- označitev posameznega spomenika s predpisano oznako, ki ne krni likovne podobe ali posameznih delov kulturnega spomenika,
- redno vzdrževanje spomenika in njegovih delov,
- morebitno osvetljevanje mora biti racionalno, usklajeno z zakonodajo in izklopljeno med 22.00 zvečer in 6.00 zjutraj,
- predhodno izdelavo konservatorskega načrta za večje posege v spomenik ali njegovo celovito prenovu.

Za notranjo opremo velja varstveni režim, ki določa:

- pristojni zavod predpiše popis oziroma inventarno knjigo opreme za kulturni spomenik; popis izdelava upravljavec spomenika najpozneje v dveh letih po uveljavitvi akta o razglasitvi,
- ohranjanje notranje opreme v celoti, v njeni funkciji, izvornosti in neokrnjenost (v barvi, legi, materialu, obliki, strukturi, velikosti),
- dovoljeno je strokovno nadzorovano konserviranje – restavriranje izvornih sestavin z rekonstrukcijo avtentične podobe opreme,
- dovoljena sta premeščanje in raba opreme, kadar je to del funkcije predmeta ali objekta (npr. pohištvo, posodje, paramenti), razen če raba ogroža obstoj te opreme,

– izjemoma so dovoljena začasna premeščanja za razstave in druge promocije, vendar le po muzealskih standardih in s soglasjem pristojnih strokovnih služb.

X. OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

X.1. Opis varstvenega režima

- ohranjanje dominantnosti cerkve sv. Katarine na najvišji točki zaselka,
- ohranjanje obstoječe namembnosti kmetijskih površin,
- ohranjanje vedut na cerkev
- prepoved gradnje in postavljanja začasnih objektov na območju obstoječih odprtih prostorov, zlasti travniških površin in vrtov, razen kadar so ti nujni za učinkovitejše ohranjanje in rabo spomenika, njegovo dostopnost in prezentacijo,
- prepoved novogradenj
- Obstoječi objekti znotraj vplivnega območja morajo ohranjati obstoječe gabarite.
- dopustne so s kulturnovarstvenimi pogoji usklajene nujne, predvsem podzemne komunalne, energetske in telekomunikacijske ureditve,

X.2. Obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja v vplivnem območju

ZVKD-1 določa obveznost pridobitve KV pogojev in KV soglasja za spomenik. Obveznost pridobitve KV pogojev in KV soglasja v vplivnem območju mora eksplicitno določiti akt o razglasitvi (glej 28. člen ZVKD-1). V vplivnem območju se lahko obseg posegov, za katere je treba dobiti KV pogoje in KV soglasja, omeji oziroma podrobneje opredeli. Prav tako ni nujno, da se pridobitev KV pogojev in KV soglasja predpiše za celotno vplivno območje.

- V vplivnem območju kulturnovarstvenega soglasja ni treba pridobiti..
- Kulturnovarstveno soglasje je treba pridobiti v celotnem vplivnem območju.
- Kulturnovarstveno soglasje je treba pridobiti v delu vplivnega območja (opišite spodaj).

XI. PREDKUPNA PRAVICA NA NEPREMIČNINI V VPLIVNEM OBMOČJU

XI.1. Uveljavljanje predkupne pravice v vplivnem območju

V primeru predvidenega uveljavljanja predkupne pravice v vplivnem območju je treba lastnike parcel, za katere je predvideno uveljavljanje, s tem seznaniti. V takšnem primeru v tabelo v točki VII.2 označite parcele, na katerih predlagate uveljavljanje predkupne pravice.

- Ne predlagamo uveljavljanja predkupne pravice.
- Predlagamo uveljavljanje predkupne pravice posameznih parcel v vplivnem območju (parcele so označene v tabeli v točki VII.2.).
- Predlagamo uveljavljanje predkupne pravice za vse parcele v vplivnem območju.

XII. OBVEZNOST JAVNE DOSTOPNOSTI SPOMENIKA

XII.1. Obveznost javne dostopnosti spomenika

Z aktom o razglasitvi je treba zagotoviti obveznost javne dostopnosti spomenika

da ne

XII.2. Zahteve glede javne dostopnosti spomenika

Cerkev je odprta za sakralne potrebe. Vodeni in najavljeni obiski se prilagajajo urnikom in potrebam primarne namembnosti. Za vodene ogled lastnik lahko pobira vstopnino. Lastnik lahko v cerkvi izvaja posamezne kulturne prireditve (koncerte, predavanja), če so skladni z osnovno namembnostjo.

XIII. UPRAVLJANJE SPOMENIKA

Zakon predpisuje obveznost določitve upravljavca in sprejetje načrta upravljanja za spomenike, ki so varovani na podlagi mednarodnih pravnih aktov in za spomeniška območja. Z aktom o razglasitvi se lahko opredeli obveznost sprejetja načrta upravljanja tudi za druge spomenike.

XIII.1. Obveznost sprejetja načrta upravljanja

Z aktom o razglasitvi je treba opredeliti obveznost sprejetja načrta upravljanja.

da ne

XIV. OZNAČITEV SPOMENIKA

Zakon določa, da morajo biti nepremični spomeniki označeni. Z aktom o razglasitvi se lahko konkretizirata način in mesto označitve v skladu Pravilnikom o označevanju nepremičnih kulturnih spomenikov (Uradni list RS, št. 57/11).

Če bi bila označitev spomenika v nasprotju s koristmi varstva in drugimi javnimi koristmi, se označitev spomenika ne opravi (glej 58. člen ZVKD-1). Izjemoma se ne označujejo posamezni arheološki ali drugi spomeniki, kadar tako določa akt o razglasitvi in je to nujno zaradi načina varovanja spomenika ali njegovih delov.

Z odlokom o razglasitvi je treba konkretizirati način označitve.
Opredelite pogoje označitve:

Spomenik mora biti označen v skladu s Pravilnikom o označevanju nepremičnih kulturnih spomenikov (Uradni list RS, št. 57/11) z oznako, ki ne krni likovne podobe ali posameznih delov kulturnega spomenika.

Spomenik se zaradi koristi varovanja ne označi s predpisano oznako.
Utemeljitev:

XV. RAZGLASITEV SPOMENIKA, KI VPLIVA NA OHRANJANJE NARAVE

Razglasitev se nanaša na območje, varovano ali zavarovano po predpisih s področja ohranjanja narave da ne

XVI. OCENA FINANČNIH POSLEDIC

Rubriko izpolnite, če to zahteva organ, ki bo sprejel akt o razglasitvi (obvezno za spomenike državnega pomena).

XVII. USKLAJENOST Z REGISTROM NEPREMIČNE KULTURNE DEDIŠČINE

- Podatki v predlogu za razglasitev so v celoti usklajeni s podatki registra.
 Podatki v predlogu za razglasitev niso usklajeni z registrom, potrebna je sprememba vpisa.

Usklajenost preveril:

Jasna Svetina
ime in podpis

XVIII. GRAFIČNE PRILOGE

- Izris spomenika in vplivnega območja na DKN.
Izris mora vsebovati navedbo EŠD, katastrske občine, merila izrisa in datuma izrisa.
Spomenik in vplivno območje (če obstaja) morata biti na izrisu jasno označena, parcele morajo biti označene s parcelnimi številkami.
Izris mora biti žigosan.
- Izris spomenika in vplivnega območja na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1 : 5000.
Izris mora vsebovati navedbo EŠD, merila izrisa in datuma izrisa.
Spomenik in vplivno območje (če obstaja) morata biti na izrisu jasno označena.
Izris mora biti žigosan.

XIX. DRUGE PRILOGE

- elaborat predloga za razglasitev
 inventarna knjiga premičnin
 kopija naravovarstvenih smernic

XX. SEZNANITEV LASTNIKA Z RAZGLASITVIJO

12. člen ZVKD-1 določa, da seznanitev lastnikov s predlogom za razglasitev opravi zavod za spomenike državnega pomena in občina za spomenike lokalnega pomena. Javno obravnavo je treba izvesti, če gre za razglasitev spomeniškega območja. S seznanitvijo je lastnikom dana možnost, da podajo svoje mnenje v zvezi z razglasitvijo.

Zavod se mora do mnenj lastnikov opredeliti. S predlogom za razglasitev je treba seznaniti tudi upravljavca.

Predviden način obveščanja lastnikov/upravljalcev:

- po pošti (priporočeno s povratnico)
 z javnim naznanilom
 javna obravnava
 drugo:

Dodatna pojasnila za kulturne spomenike državnega pomena:

- Zavod lahko začne seznanjanje lastnikov z razglasitvijo šele, ko je osnutek odloka usklajen z Ministrstvom za kulturo.
- Za seznanitev lastnika z razglasitvijo je pripravljen poseben obrazec, ki ga Zavod izpolni in pošlje Ministrstvu za kulturo po izvedeni seznanitvi skupaj z dokazili.

XXI. DOSTAVA

Predlog se organu, ki bo sprejel akt o razglasitvi dostavi v pisni in elektronski obliki (PDF datoteka). Za spomenike državnega pomena je elektronski naslov: gp.mk@gov.si.

Odgovorni konservatorji:

Minka Osojnik, prof. um. zgod. in soc.kult.
ime in podpis

Jasna Svetina, prof. um. zgod. fran.
ime in podpis

Vodja območne enote:

Ernesta Drole, prof. zg. in soc.
ime in podpis